

145

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

H. MATEI

TURNEUL DE PRIMĂVARĂ

★ ★ ★ ★

EDITATA DE REVISTA ȘTIINȚA și TEHNICA

HORIA MATEI

TURNEUL DE PRIMĂVARĂ

* *

* *

Coperta-desen: MAGDALENA BRAUN

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VI — Nr. 145

Rezumatul capitolelor precedente

La „Turneul de primăvară", una dintre cele mai mari competiții șahiste internaționale, ce urmează să se desfășoare la București, și-au anunțat participarea zece mari maeștri internaționali.

În ajunul competiției, profesorul Roland Despreux, președintele Federației internaționale de șah, îi destăinuiește lui Anton Ciuperceanu, unul dintre organizatorii turneului, că a fost informat despre faptul că șahistul american Martin Dacosta este un element dubios. Sub numele de Dick Martin, el a ispășit o pedeapsă la închisoarea din Buenos Aires pentru că a trișat la jocul de cărți într-o speluncă.

Faptul că șahistul Martin Dacosta este aceeași persoană cu escrocul Dick Martin pare să fie confirmat de unele amănunte surprinse de reporterul Dinu Romanescu în timp ce lua un interviu șahistului american.

În ziua cînd urmează să se dispute partidele din a patra rundă a turneului, Anton Ciuperceanu se hotărăște să-l viziteze pe Martin Dacosta în camera sa de la hotelul „Athénée Palace", cerîndu-i să se retragă din competiție.

Martin Dacosta refuză și-i oferă lui Anton Ciuperceanu bani ca preț al tăcerii sale. Apoi, sprijinit de secretarul său, Jeffrey Miller, trece la amenințări: dacă juriul concursului îl va elimina, pretinde el, prietenii săi influenți din Occident îl vor prezenta ca „o victimă a persecuției comuniste", ziarele reacționare îi vor lua apărarea, iar furibunda campanie de presă ce se va dezlănțui poate dăuna serios mișcării șahiste internaționale.

Anton Ciuperceanu este nevoit să recunoască temeinicia unora dintre argumentele aduse de Dacosta și Miller. În urma convorbirii, el rămîne încredințat că Martin Dacosta trișează. Dar cum? Cum se poate trișa la șah? Figurile de șah nu se pot măslui, ca zarurile sau cărțile de joc...

Ajutat de ziarista Trude Hartmann din Berlin, el întreprinde unele cercetări; din analiza jocului lui Dacosta, prietenii noștri observă că el are un timp de gîndire extrem de redus și destul de uniform, că are un fel de automatism în joc. O descoperire a ziaristului italian Filippo Nardi face să se nască bănuiala că Dacosta ar primi indicații prin

radio, aparatul său de înregistrare a mutărilor fiind construit ca un radioreceptor de proporții reduse.

Curînd, ei descoperă că mutările adversarilor lui Dacosta sînt transmise de Jeffrey Miller, care folosește de asemenea o radiovaliză ; cu ajutorul unui tehnician de la radioteleviziune, prietenii noștri stabilesc că lui Dacosta i se dictează mutările de la un post de radioemisiune situat în direcția vest-nord-vest, la aproximativ 1.500 km.

Deși acum știu în mod sigur că Martin Dacosta trișează și cunosc și metoda pe care o folosește, ei nu au nici o informație despre complicii lui, despre cei care-i dictează mutările. Așa se face că nu pot aduce dovezi pentru eliminarea lui din competiție și folosesc unele șiretlicuri ca să-l silească să se retragă singur : mai întîi, Filippo Nardi înlocuiește o piesă din radioreceptorul escrocului, apoi un radiofonist amator bruiază lungimea de undă pe care emite misteriosul post care-i dictează lui Dacosta mutările.

Pretextînd că e bolnav, Martin Dacosta se retrage din turneu, și partidele jucate de el se anulează.

TURNEUL DE PRIMĂVARĂ

(*Urmare din numărul trecut*)

CAPITOLUL AL ŞAPTESPREZECELEA

Unde Anton Ciuperceanu citeşte o ştire interesantă în revista „Schweizer Schachblätter" din Zürich

In următoarele zile, Anton Ciuperceanu făcu mai multe drumuri la Aeroportul Băneasa și la Gara de Nord, conducîndu-i pe oaspeții străini care participaseră la turneu fie ca jucători, fie ca membri în juriul internaţional sau în calitate de corespondenţi.

Trude Hartmann își prelungise cu două zile șederea la București. In seara cînd pleca trenul ei, secretarul federației noastre de șah se prezentă pe peronul gării cu un buchet de flori și o mină destul de plouată.

— Imi pare rău că pleci, îi spuse Trudei întinzîndu-i florile.

— Ți se citește pe față...

Ciuperceanu se uită la ea trist și fetei îi păru rău pentru faptul că nu-și putuse opri, măcar în acest ceas al despărțirii, remarcile ironice cu care în zilele turneului își obișnuise colegii și prietenii.

Pentru a nu ascunde nimic cititorului, trebuie totuși să menționăm că nici Trudei Hartmann nu-i venea ușor să se despartă de orașul București, pe care-l îndrăgise în zilele de primăvară ale turneului, de străzile sale largi și de parcurile însorite, de locuitorii săi primitori. Şi..., ei, da, îi venea destul de greu să se despartă și de Anton Ciuperceanu, tînărul acesta care lua totul în serios și care acum se afla în fața ei cu o mutră de înmormîntare. Fiindcă tocmai acesta era scopul glumelor pe care le făcea acum corespondenta lui „Der Abend": să facă mai ușoară clipa despărțirii, să ascundă strîngerea de inimă pe care o simțea...

— Capul sus, spuse ea. In fond, Berlinul nu e la celălalt capăt al pămîntului.

Ciuperceanu își răsuci pălăria în mînă:

— Crezi că ne vom mai vedea ?

— Sînt sigură, îi răspunse Trude.

Secretarul federaţiei noastre de şah mai rămase o vreme pe peron, privind în urma trenului, care se mistui în noapte printre semnalele viu colorate ce străjuiesc liniile spre triaj.

Cînd îi spusese că e sigură că se vor revedea, Trude nu avea de unde să ştie că prezicerea ei se va împlini foarte curînd, mult mai curînd decît ar fi crezut...

Preşedintele federaţiei noastre de şah se ţinu de cuvînt şi-i acordă lui Anton Ciuperceanu un concediu, pe care acesta îl petrecu la Sinaia. Două zile după sosirea lui primi de la tovarăşa Olga un pachet cu revistele de şah şi principalele ziare străine care comentau rezultatul final al turneului de la Bucureşti.

Întreaga presă se întrecea în elogii la adresa organizatorilor, releva condiţiile excelente de desfăşurare a turneului, combativitatea participanţilor, faptul că majoritatea zdrobitoare a partidelor a dat prilej marilor maeştri internaţionali să dezvolte un joc de mare clasă, cu combinaţii interesante şi ingenioase. Ziarele îşi exprimau regretul pentru îmbolnăvirea lui Martin Dacosta şi făceau pronosticuri pentru turneul candidaţilor de la Amsterdam

„Principalii concurenţi la titlul mondial" — scria „Tribune des échecs" din Paris — „se arată a fi P. A. Cerednikov şi B. Agostini. Totuşi, nu trebuie să uităm faptul că pînă la îmbolnăvirea sa, Martin Dacosta n-a pierdut nici o partidă. De asemenea, trebuie să avem în vedere că maestrul romîn Victor Ursu, marea revelaţie a turneului de la Bucureşti, este singurul care, în afară de cîştigătorul turneului, a remizat cu Baldassare Agostini, răpindu-i acestuia din urmă o preţioasă jumătate de punct, ceea ce l-a plasat pe locul al doilea în clasament..."

De Victor Ursu se ocupa şi „Şahmatnîi Jurnal" din Moscova, care scria: „Maestrul romîn a pierdut o singură partidă, în faţa cîştigătorului turneului. El a reuşit să remizeze cu marii maeştri internaţionali Sven Johannson, Neill Macpherson, Baldassare Agostini şi Mihail Levinson, afirmîndu-se astfel ca un jucător de prima mînă, unul dintre cei mai periculoşi concurenţi ai turneului de la Amsterdam".

În „Der Abend", Trude Hartmann conchidea: „De Victor Ursu vom mai auzi, şi încă foarte curînd". Ziarul berlinez trecea complet sub tăcere îmbolnăvirea lui Martin Dacosta şi în toată cronica nu se menţiona niciodată numele său. Acelaşi lucru îl făcea Filippo Nardi în „Cronaca degli scacchi", care se limita la consideraţii pe marginea organizării turneului şi comenta clasamentul. Or, în clasament nu figura numele lui Martin Dacosta, a cărui retragere din turneu adusese după sine anularea partidelor jucate...

Anton Ciuperceanu tocmai se pregătea să pună teancul de ziare şi reviste deoparte, cînd o ştire scurtă publicată în „Schweizer Schachblätter" îi atrase atenţia: „Din izvor autorizat" — scria ziarul din Zürich — „sîntem în măsură să informăm pe cititorii noştri că starea sănătăţii marelui maestru internaţional Martin Dacosta s-a îmbunătăţit, astfel că el va putea participa la turneul de la Amsterdam. În

urma recomandației medicilor, maestrul Dacosta va sta pînă atunci în stațiunea climaterică St. Paul, unde se va pregăti în vederea marelui turneu".

Secretarul federației reciti de cîteva ori informația, apoi se îmbrăcă în grabă și se duse la clubul stațiunii. Aici rugă pe bibliotecară să-i dea o enciclopedie, și anume volumul în care se află denumirile cu litera „S". După ce-l consultă și-și făcu cîteva notițe, ceru o hartă a Europei și o linie gradată. În sfîrșit, după ce termină și cu harta, ceru un dicționar romîn-francez, se așeză la o masă retrasă a sălii de lectură și începu să umple filele carnetului cu scrisul său mărunt și regulat, consultînd din cînd în cînd dicționarul.

Era atît de adîncit în lucrul său, încît nici nu observă că afară începuseră să se lase umbrele înserării. La ora opt, bibliotecara îl anunță că sala de lectură se închide și-l rugă să treacă în altă încăpere a clubului. Dar Ciuperceanu terminase. Detașă filele din carnet, una cîte una, și le vîrî într-un plic. Pe plic scrise adresa profesorului Roland Despreux din Paris. La oficiul poștal expedie prin avion scrisoarea recomandată.

A doua zi dimineața, Ciuperceanu vorbi la telefon cu președintele federației, apoi scrise încă două scrisori: una Trudei Hartmann la Berlin, cealaltă lui Filippo Nardi la Milano. În convorbirea telefonică, precum și în cele două scrisori, el menționă că, după părerea lui, există o legătură între plecarea lui Dacosta la St. Paul și șahiștii necunoscuți, care transmiteau prin radio mutările, deoarece St. Paul, localitatea unde se află acum Dacosta, este situată la aproximativ o mie cinci sute de kilometri de București, în direcția vest-nord-vest.

„Am verificat" — îi scria el Trudei — „pe hartă distanța și corespunde, cu o aproximație destul de mică, locului de unde porneau misterioasele emisiuni radiofonice. Să fie oare o coincidență că Dick Martin a ales o localitate situată chiar în regiunea aceea? Nu cred. Părerea mea e că a plecat să-și întîlnească acolo complicii..."

În scrisoarea către Filippo Nardi adăuga: „Dintre prietenii noștri ești cel mai aproape de St. Paul. Chiar dumneata spuneai că de la Milano pînă la locul aproximativ de unde emit necunoscuții șahiști sînt mai puțin de două sute de kilometri. Poate că într-o duminică liberă te repezi pînă acolo..."

Pe președintele federației l-a supărat chemarea telefonică a lui Ciuperceanu.

— Te-am trimis la Sinaia ca să te odihnești, i-a spus cu o severitate neobișnuită la el. Federația internațională are destule dovezi pentru a-i putea interzice lui Martin Dacosta participarea la turneul de la Amsterdam. Nu văd ce am mai putea face.

— Nu sînt de aceeași părere. Știm numai că Dacosta trișează și metoda pe care o folosește, dar nu avem aproape nici o informație despre complicii lui, despre cei care-i dictează mutările. Am stabilit că își au sediul la o mie cinci sute de kilometri, probabil în localitatea St. Paul, dar acest fapt nu aruncă vreo lumină și asupra identității lor.

— Nu văd ce am putea face noi.

— E adevărat că mare lucru nu putem face, răspunse Ciuperceanu descurajat. Cînd am citit în „Schweizer Schachblätter" că Dacosta se află la St. Paul m-am gîndit că...

— Tovarăşe Ciuperceanu, îl întrerupse preşedintele cu tonul pe care se vorbeşte unui copil, odihneşte-te. Acesta e cel mai important lucru pentru dumneata acum. Trebuie să-ţi refaci forţele, pentru că la întoarcere te aşteaptă o muncă destul de grea.

— Despre ce este vorba ?

— Poate că n-ar trebui încă să-ţi spun, dar o fac totuşi ca să te convingi că trebuie să foloseşti din plin concediul dumitale : vei pleca la Amsterdam.

— ? ! ?

— Îl vei însoţi, în calitate de delegat al federaţiei noastre, pe Victor Ursu.

CAPITOLUL AL OPTSPREZECELEA

Unde vedem cu ce se ocupă prietenul nostru Anton Ciuperceanu între Sinaia şi Bucureşti

În trenul care îl aducea înapoi la Bucureşti, o lună mai tîrziu, Anton Ciuperceanu reciti scrisorile pe care le primise ca răspuns la cele trimise de el.

Era, mai întîi, scrisoarea Trudei Hartmann.

„Am păstrat o amintire dintre cele mai frumoase despre Bucureşti" — scria Trude. „Colegilor mei de redacţie le-am descris oraşul în termeni atît de elogioşi, încît m-au învinuit, în glumă, bineînţeles, că aş fi o delegată a biroului de turism din Bucureşti...

Imediat ce am ajuns la Berlin, i-am relatat redactorului meu şef descoperirile noastre din timpul turneului şi i-am propus publicarea unui reportaj în care să demascăm pe escrocul Martin Dacosta. Mi-a spus că întreaga poveste i se pare cam prea senzaţională, că majoritatea cititorilor n-o să ne creadă fiindcă nu putem da nici un amănunt despre misterioşii şahişti dintre Montblanc şi Strasbourg, cînd, de fapt, acesta este miezul chestiunii, şi că este recomandabil să aşteptăm mai întîi o decizie a Federaţiei internaţionale de şah în această chestiune.

Cu acest prilej, redactorul-şef mi-a spus că a fost mulţumit de corespondenţele primite de la Bucureşti şi m-a anunţat că voi pleca şi la Amsterdam. Ar fi minunat dacă ai putea veni acolo..."

Ciuperceanu privi pe fereastra compartimentului. Trenul trecea tocmai printr-o gară mică de pe Valea Prahovei. Clădirea era frumos împodobită, peste tot flori şi ramuri de brad : mai erau puţine zile pînă la 1 Mai.

„Trude n-a văzut Valea Prahovei" — se gîndi el. „A venit cu avionul şi a plecat cu un tren de noapte."

Scrisoarea pe care secretarul federației noastre de șah o primise din Milano, de la Filippo Nardi, era mai scurtă și conținea o veste tristă:

„Sper că ai primit numărul din «Cronaca degli scacchi» pe care ți l-am trimis, conform înțelegerii noastre, pe adresa federației. Din păcate, articolul cu concluziile după încheierea turneului de primăvară este ultima mea colaborare la această prea cinstită publicație milaneză, fiindcă patronul m-a dat afară. După cum vezi, acum am destul timp ca să mă deplasez la St. Paul sau oriunde..."

Mult mai lungă și plină de o seamă de fapte interesante era scrisoarea pe care Anton Ciuperceanu o primise de la profesorul Roland Despreux. Președintele federației internaționale îi scria următoarele:

„Stimate domnule Ciuperceanu,

S-a scurs mai mult de o lună de cînd am vorbit la telefon și mi-ai adus la cunoștință acele fapte, de o deosebită gravitate, pe care le-ați descoperit în timpul desfășurării turneului de la București. Ultima dumitale scrisoare, din Sinaia, m-a edificat asupra unor amănunte ce nu erau prea bine lămurite pentru mine. De cîteva zile îmi puneam întrebarea de ce juriul turneului n-a decis eliminarea lui Martin Dacosta, de ce acesta s-a retras singur. Acum și acest lucru e lămurit și cred că ați ales soluția cea mai bună.

Intorcîndu-mă de la Amsterdam, am întreprins o serie de demersuri pentru a include pe ordinea de zi a viitoarei ședințe a comitetului federației cazul Dacosta. In acest sens, am luat contact, personal sau prin corespondență, cu cîțiva dintre membrii comitetului, le-am expus datele problemei, arătîndu-le și unele fotografii ce mi-au fost trimise din Milano de către un oarecare redactor Filippo Nardi. In scrisoarea care însoțea fotografiile, acest Nardi se referea la dumneata, menționînd că ține filmele respective la dispoziția federației.

Unii membri ai comitetului au fost cu totul de partea mea. Exprimîndu-și indignarea față de procedeele profund necinstite și cu totul străine șahului ale lui Dacosta și Miller, mi-au promis că vor sprijini fără rezerve propunerea ca Martin Dacosta să fie eliminat din toate competițiile oficiale organizate sub egida federației noastre internaționale.

Cîțiva dintre ei, însă, s-au arătat mai rezervați:

— Intreaga poveste mi se pare foarte fantezistă, mi-a spus unul dintre ei. Nu văd rațiunea pentru care un jucător de șah deosebit de talentat s-ar servi de Dacosta ca de un instrument, dictîndu-i prin radio mișcările. Acel jucător n-ar avea decît să vină să joace personal. Dacă este într-adevăr atît de talentat, noi l-am înscrie cu bucurie la orice turneu.

Un altul mi-a spus:

— Poate că cei de la București s-au pripit și n-au cercetat cum trebuie chestiunea. Dacă Dacosta este numai un paravan și altcineva joacă pentru el, ar trebui să știm cine este acela. Mi se pare cam riscant să luăm o hotărîre atît de gravă, cum este aceea de a elimina pe un mare maestru internațional din viața șahistă fără să posedăm

toate datele problemei. Aflați cine este misteriosul șahist, aduceți-mi dovada că e autorul partidelor jucate de Martin Dacosta și vă voi sprijini. Altfel...

În sfîrșit, un alt membru al comitetului nostru, Richard Cabral, a fost și mai categoric. Te rog, domnule Ciuperceanu, să-ți memorezi numele lui Richard Cabral, fiindcă, după cum vei vedea mai jos, va veni din nou vorba de el. Richard Cabral mi-a spus:

— Nu cred nici un cuvînt. Toată povestea este o manevră pusă la cale de comuniștii de la București. Le e teamă de Dacosta si vor să scape de el.

— Dar dovezile? am întrebat eu. Cum rămîne cu fotografiile? Redactorul Filippo Nardi din Milano le-a făcut chiar în sala unde se desfășura turneul.

— Fotografiile se pot truca foarte ușor. Acest Nardi e probabil și el comunist. Foarte mulți italieni sînt contaminați de bolșevism.

Pentru prima oară de multă vreme am simțit, domnule Ciuperceanu, cum mă cuprinde mînia, o mînie rece, lucidă, împotriva acestui om îmbuibat cu prejudecăți absurde. Sau poate că nu era vorba de prejudecăți, ci de o voită rea-credință, de o provocare intenționată, avînd un scop bine definit?

— Membrii comitetului nostru, i-am spus, vor decide, probabil, eliminarea lui Dacosta. Din cîte mi-am dat seama, cei convinși de faptul că joacă necinstit formează majoritatea.

Richard Cabral s-a încruntat:

— Prin urmare, mi-a spus, vreți să faceți jocul comuniștilor. Pe mine nu mă miră acest lucru. În toate ședințele comitetului sporovăiți despre pace, despre coexistență, despre întreceri sportive ca mijloc de prietenie între popoare. Iar dumneata, domnule profesor, ești în fruntea celor care vor să transforme șahul «într-un ambasador al prieteniei deasupra granițelor, al prieteniei dintre Est și Vest». Mi se pare că așa te-ai exprimat în cuvîntarea dumitale de la inaugurarea turneului de anul trecut, de la Stockholm?

— Da, așa am spus. Și mă mîndresc cu asta...

— Ei bine, află, domnule profesor, că nu toți împărtășesc părerile radicale pe care le afișezi cu orice prilej. Eu, de exemplu, nu socotesc șahul ca pe un ambasador al prieteniei între popoare, ci ca pe un simplu joc. Iar acest joc nu este nicidecum o întrecere pașnică, fiindcă prin înseși regulile sale el simbolizează războiul. Da, domnule profesor, războiul. Pe tabla de șah, în timpul unei partide, se înfruntă două armate, care dezvoltă tactici întru totul asemănătoare celor militare, armate care asediază fiecare regele advers, lovesc în piesele sale si obțin victoria prin sacrificii, ca în orice războaie. Tabla de sah, cu cele șaizeci și patru de pătrățele, este un cîmp de bătălie. Nu întîmplător marii conducători de armate, marii strategi din istorie au fost și buni șahiști. Gîndiți-vă la Napoleon Bonaparte.

— Nu-mi spui nimic nou, domnule Cabral. Tocmai acesta este scopul nostru: Ca singurul „război" care să supraviețuiască în timpurile noastre să fie acela care se desfășoară pe tabla de șah, să fie

războiul paşnic dintre piesele de lemn, albe şi negre. Acest război nu distruge bunurile materiale şi spirituale ale civilizaţiei noastre, nu aduce suferinţă şi lacrimi. Dimpotrivă... Dar conversaţia noastră, domnule Cabral, s-a abătut de la subiect. Dacosta...

— Nu s-a abătut de la subiect, domnule Despreux. Conversaţia noastră trebuie să-ţi dea de gîndit, să te avertizeze că activitatea dumitale, la care ai reuşit, din păcate, să atragi şi cîteva personalităţi şahiste din ţările occidentale, ne este dăunătoare. Ea merge paralel cu toată sporovăiala comuniştilor despre pace, destindere, dezarmare şi aşa mai departe: ea este, ca să ne exprimăm în termeni şahişti, un modest pion pe imensa tablă de şah a situaţiei internaţionale. Trebuie să recunosc că aţi obţinut în ultima vreme şi unele succese. Dar fii atent, domnule Despreux: pionul pe care-l reprezinţi nu e chiar atît de tare cum crezi. Dacă te agăţi de Martin Dacosta, ne dai prilejul să atacăm acest pion şi ştii foarte bine că din cauza unui pion se poate pierde o partidă.

— Asta sună ca o ameninţare.

— Nu ca o ameninţare, domnule Despreux, ci ca un avertisment. Martin Dacosta este viitorul campion mondial, de acest lucru sînt convins. El aduce prestigiu lumii libere şi trebuie să joace la Amsterdam şi în toate turneele internaţionale. Mă voi opune din toate puterile la eliminarea lui, şi dacă altfel nu se poate, mă voi retrage, împreună cu prietenii mei, din comitetul de conducere al federaţiei internaţionale. Vom constitui un alt for şahist internaţional, la care, fii sigur, domnule profesor, vor adera multe dintre federaţiile şi asociaţiile şahiste ale ţărilor occidentale, fiindcă vom avea grijă să prezentăm cazul Dacosta drept ceea ce este, adică o manevră comunistă.

— Este ultimul dumitale cuvînt?

— Da.

Aşa a decurs întrevederea mea cu Richard Cabral. Nu-ţi ascund, domnule Ciuperceanu, că această conversaţie m-a deprimat în primul moment; apoi, aşa cum prevăzuse Richard Cabral, mi-a dat mult de gîndit. După ceasuri de frămîntări, am ajuns la concluzia că este prematur să punem oficial în discuţie cazul Dacosta.

Richard Cabral este de doi ani membru în comitetul de conducere al Federaţiei internaţionale de şah, unde reprezintă mai multe federaţii şi asociaţii naţionale din America. Din păcate, are dreptate cînd pretinde că, retrăgîndu-se din comitet, alţii îl vor urma. Acest lucru trebuie să-l evităm cu orice preţ, deoarece nimic nu poate fi mai dăunător nobilei noastre cauze decît o sciziune a mişcării şahiste internaţionale.

Pe de altă parte, nu putem lăsa pe escrocii Dacosta şi Miller să continue ticăloasa lor activitate, care, prin însăşi natura ei, este străină jocului de şah, cît şi spiritului de sportivitate, de întrecere cinstită, care domneşte în toate turneele noastre. Procedeele lui Dacosta şi ale complicilor săi au stîrnit indignarea profundă şi cu totul justificată a marii majorităţi a celor cărora le-am dezvăluit cele descoperite de dumneavoastră în timpul turneului de primăvară.

Atunci, ce putem face? Răspunsul este unul singur: să descoperim toate dedesubturile acestei respingătoare afaceri, să aflăm cine sînt necunoscuții care de la St. Paul sau din împrejurimi îi dictează lui Dacosta mutările, să strîngem în mîinile noastre dovezi atît de categorice, încît Richard Cabral și așa-zișii lui prieteni să fie neputincioși în fața lor și să nu-și poată realiza întunecatele lor planuri. În această privință, am și inițiat unele cercetări în care îmi pun mari speranțe.

În concluzie, domnule Ciuperceanu, trebuie să mai așteptăm. Pînă la turneul candidaților de la Amsterdam mai sînt cîteva săptămîni. Pînă atunci sper că vom reuși să obținem, ca rezultat al cercetărilor noastre, unele date menite să aducă lumină în această chestiune.

Îți comunic toate acestea fiindcă dumneata ești, în afară de mine, singurul care cunoaște în amănunțime toate elementele cazului Dacosta, ca unul care ai colaborat îndeaproape la depistarea lui și la primele cercetări. De asemenea, scrisoarea mea are scopul să-ți arate de ce comitetul federației noastre internaționale n-a discutat pînă acum acest caz și n-a luat încă decizia pe care ar fi fost în drept s-o ia, lucru care poate te va fi mirat

Te autorizez să comunici cele de mai sus domnului președinte al federației dumneavoastră și tuturor celor în drept să le cunoască.

Anexez scrisorii mele o copie după o scrisoare primită chiar azi de la prietenul meu Alonso Garcia-Gomez din Buenos Aires, căruia i-am scris încă din avionul care mă ducea de la București la Amsterdam, imediat după convorbirea noastră din holul hotelului «Ambasador», și pe care l-am rugat să întreprindă unele cercetări suplimentare. După cum te vei convinge, și în această scrisoare este vorba de Richard Cabral.

Cu salutări prietenești,

prof. ROLAND DESPREUX.

Paris, 19 aprilie a.c."

Anton Ciuperceanu urmări, gînditor, defilarea stîlpilor de telegraf prin fața ferestrei compartimentului său. Pe dealurile din spate se vedea o pădure de sonde, familiarul peisaj industrial dintre Cîmpina și Băicoi.

„Richard Cabral" — murmură el. „Un nume nou. Martin Dacosta, Jeffrey Miller. Și acum, Richard Cabral".

Profesorul Roland Despreux avea dreptate cînd spunea că în scrisoarea pe care o primise de la Buenos Aires era vorba de Richard Cabral. Și nu numai că se pomenea numele său, dar mai mult de jumătate din scrisoare se ocupa de acest domn. Ciuperceanu luă copia și reciti scrisoarea, care avea următorul conținut:

„Stimate domnule profesor,

Imediat după primirea scrisorii dumneavoastră, am întreprins cercetări pentru a afla datele pe care mi le-ați cerut. În bună parte, aceste cercetări au fost încununate de succes.

După cum știți, primul turneu internațional la care a participat Martin Dacosta a fost cel care s-a organizat în urmă cu doi ani, la

Rio de Janeiro, și care a întrunit pe cei mai buni maeștri din America Latină. Contrar tuturor așteptărilor, Dacosta a cucerit atunci primul loc și această performanță a însemnat începutul carierei sale de mare maestru internațional.

Am luat legătura cu cîțiva prieteni șahiști din Rio de Janeiro, între care unii au fost atunci și printre organizatorii turneului. Am aflat astfel că, la început, unii dintre organizatori s-au împotrivit ca Dacosta să fie înscris printre participanți. Era complet necunoscut și n-avea ce căuta printre maeștrii internaționali. În favoarea lui a intervenit însă domnul Richard Cabral, pe care îl cunoașteți, desigur, și pe care organizatorii nu l-au putut refuza din mai multe motive: mai întîi, fiindcă fusese de curînd cooptat membru în comitetul federației internaționale, avînd astfel un cuvînt greu de spus în organizarea turneului; în al doilea rînd, fiindcă domnul Richard Cabral este cel care a finanțat turneul. După cum știți, deplasarea unor maeștri internaționali din Cuba, Mexic, Argentina, Venezuela și din celelalte țări americane participante necesita sume destul de mari și, din păcate, aceste cheltuieli n-au putut fi acoperite de federația braziliană organizatoare și nici din încasări. Spectatorii noștri preferă fotbalul, iar statul nu sprijină financiarmente mișcarea șahistă, așa cum se întîmplă în alte țări, mai ales în țările Europei răsăritene.

Este limpede că Martin Dacosta n-ar fi fost înscris la turneul de la Rio de Janeiro dacă nu intervenea domnul Richard Cabral. După cum îmi spuneau prietenii mei brazilieni, înscrierea sa n-a fost chiar legală, contravenind regulamentului de organizare a concursurilor internaționale. Dar Dacosta a cucerit atunci primul loc, și această performanță, împreună cu surpriza pe care a produs-o, a făcut ca după aceea nimeni să nu mai ia în seamă încălcarea inițială a regulamentului.

Ceea ce a urmat este îndeobște cunoscut: ascensiunea rapidă a lui Martin Dacosta, succese răsunătoare la turneele de la Buenos Aires, Chamonix, Stockholm, largă publicitate prin presă, discuții despre «stilul» Dacosta, «fenomenul» Dacosta, «misterul» Dacosta etc. etc.

Despre domnul Richard Cabral am luat informații din cercurile de afaceri, unde e bine cunoscut. El este unul dintre reprezentanții capitalului nord-american în țările Americii Latine și a fost multă vreme la conducerea unor societăți filiale ale marilor trusturi din Wall Street. În ultimii ani, a ocupat un loc de frunte și în viața economică a țării noastre, fiind președinte al Consiliului de administrație al S.A.G.E. (South American General Electronic), una dintre cele mai puternice societăți sud-americane din industria electrotehnică, subordonată capitalului nord-american, în speță trustului «General Electronic of Ohio» din Cincinnati.

Ca urmare a evenimentelor politice și economice din ultimul timp, evenimente care au dus la răsturnarea dictaturilor militare si a unor guverne înfeudate yankeilor, domnul Richard Cabral a devenit «persoană indezirabilă» în mai multe țări unde S.A.G.E. avea mari

interese și a fost nevoit să demisioneze din postul de președinte al consiliului de administrație al societății. La conferința de presă ținută cu acest prilej, el a declarat că se retrage din viața economică din motive de sănătate și că se va ocupa de opere de binefacere, precum și de activitatea șahistă, care este una dintre pasiunile sale.

Aceste declarații n-au dus în eroare pe cei care aveau cît de cît cunoștințe asupra situației economice și care și-au dat seama că demisia domnului Richard Cabral avea cu totul alte cauze: mai întîi, faptul că S.A.G.E. a trebuit să-și restrîngă activitatea fiindcă, datorită înlăturării regimurilor dictatoriale din unele țări ca Argentina, Cuba și altele, precum și datorită destinderii internaționale în general, nu mai primea însemnatele comenzi pentru utilaj și aparataj electronic destinate industriei de armament; apoi, fiindcă în numeroase țări sud-americane s-a creat un puternic curent de opinie publică împotriva acaparării bogățiilor naționale și întreprinderilor industriale de către marile trusturi din S.U.A., ceea ce a dus la luarea unor măsuri restrictive care au lovit și în S.A.G.E. Prin urmare, domnul Richard Cabral, reprezentant al unui trust monopolist din Cincinnati, Ohio, a socotit că este mai bine să demisioneze. Actualmente, el se află undeva într-o stațiune climaterică din Elveția sau din Franța, unde își îngrijește sănătatea, ocupîndu-se, după cum știți, de activitatea șahistă.

Am insistat atîta asupra activității domnului Richard Cabral nu numai pentru că el este acela care a inițiat cariera șahistă a lui Martin Dacosta, ci și pentru că am descoperit că are legături cu Jeffrey Miller. Vă amintiți poate că în scrisoarea precedentă v-am scris despre Jeffrey Miller, cel căruia José Segovia îi spunea Jeff «Inginerul» și pe care Dacosta l-a cunoscut în închisoarea La Plata.

Luînd informații despre Jeffrey Miller, am aflat că este într-adevăr inginer și că a venit în urmă cu trei ani la Buenos Aires în această calitate. Conform unui contract, el trebuia să conducă lucrările de montare a unui complex de mașini electronice de calcul, pe care societatea «General Electronic of Ohio» le-a construit în urma comenzii unui institut argentinian de cercetări științifice.

După executarea comenzii, s-au descoperit o serie de fraude și Jeffrey Miller a fost arestat pentru abuz de încredere și deturnare de fonduri. În urma intervenției domnului Richard Cabral, care a angajat pe cel mai mare avocat din Buenos Aires ca apărător al lui Jeffrey Miller, acesta din urmă a fost condamnat la o pedeapsă minimă, pe care a executat-o, după cum știți, la închisoarea La Plata. Acest lucru n-a produs prea multă uimire, deoarece domnul Richard Cabral, pe atunci în fruntea societății S.A.G.E., reprezenta interesele trustului din Cincinnati și era oarecum firesc să ia sub ocrotirea lui pe inginerul însărcinat cu executarea comenzii.

Vă scriu toate acestea, domnule profesor, pentru că mi se pare ciudat faptul că toate firele cazului Dacosta se leagă, mai mult sau mai puțin, de numele domnului Richard Cabral. Poate că este numai o coincidență faptul că fostul președinte al societății S.A.G.E. a intervenit,

în două împrejurări diferite, atît pentru Dacosta, cît şi pentru Miller, dar în cercetările dumneavoastră cred că ar trebui să ţineţi seamă şi de aceasta.

Pe José Segovia l-am căutat cîteva zile în şir, dar nu l-am putut găsi. La Hipódromo Nacional, unde am întrebat de Jo «Cicatrice», mi s-a spus că a cîştigat la curse o sumă mai mare şi că a plecat în Europa, unde îl aşteaptă o afacere bănoasă. Ce înseamnă «afacere» la indivizii de teapa lui Segovia, vă puteţi lesne închipui.

In încheiere ţin să vă asigur de faptul că atît eu, cît şi prietenii din asociaţia noastră şahistă sîntem cu totul de partea dumneavoastră în acţiunile ce le veţi întreprinde pentru descoperirea şi înlăturarea oricărei escrocherii susceptibile să compromită jocul de şah. Sînt sigur, domnule profesor, că toţi oamenii cinstiţi şi cu adevărat iubitori ai şahului vor fi indignaţi aflînd antecedentele lui Dacosta, vă vor sprijini şi vor primi cu satisfacţie o eventuală decizie a federaţiei care să interzică lui Martin Dacosta participarea la viaţa şahistă internaţională.

Aici, la Buenos Aires, noi urmărim cu mult interes desfăşurarea partidelor din cadrul «turneului de primăvară» de la Bucureşti. Inainte de a aşterne aceste rînduri, tocmai am primit rezultatele din penultima rundă şi am aflat că Martin Dacosta, îmbolnăvindu-se, a pierdut după unsprezece mutări în faţa maestrului Baldassare Agostini.

Intr-un fel, Martin Dacosta este compatriotul meu şi ar trebui să mă bucure succesele sale şi să-mi pară rău atunci cînd e înfrînt. Cu toate acestea, vă mărturisesc, domnule profesor, că am simţit o deosebită satisfacţie aflînd că a fost nevoit să cedeze în faţa maestrului italian. Aceleaşi sentimente le au şi alţi prieteni ai mei, membri în asociaţia noastră şahistă.

Noi nu ne mîndrim cu asemenea compatrioţi ca Martin Dacosta. Succesele sale ne-ar bucura numai dacă am avea certitudinea că sînt rodul aptitudinilor şi al talentului său, roadele muncii perseverente de a-şi însuşi teoria şi de a o inova, ale voinţei de luptă şi ingeniozităţii sale. Fiindcă la şah, mai mult ca la orice joc, trebuie să cîştige cel care joacă mai bine.

Nu, domnule profesor, noi nu ne mîndrim cu compatrioţi ca Martin Dacosta şi, în cazul că se va dovedi că joacă necinstit, vom fi primii care să înfiereze procedeele sale. Vă rog să vă bizuiţi pe sprijinul nostru.

Cu deosebită stimă,

ALONSO GARCIA-GOMEZ.

Buenos Aires, 28 martie a.c."

Anton Ciuperceanu puse deoparte copia scrisorii şi rămase o vreme gînditor. Prietenul din Buenos Aires al profesorului Despreux scrisese toate acestea fără să ştie că între timp se descoperiseră unele fapte care puneau în afară de orice îndoială jocul necinstit al lui Dacosta. Şi totuşi, cît de bine intuise adevărul!

Secretarul federației noastre de șah aprinse o țigară. „Toate firele cazului Dacosta" — scria domnul Garcia-Gomez — „se leagă de numele lui Richard Cabral". „Și de «General Electronic of Ohio», aș adăuga" — se gîndi Ciuperceanu.

În mîna lui, țigara de care uitase și care se consuma singură trimitea spre tavanul compartimentului un firicel subțire de fum.

CAPITOLUL AL NOUĂSPREZECELEA

Unde aflăm cum și de ce a fost concediat Filippo Nardi de la revista „Cronaca degli scacchi"

Dar să-l lăsăm pe prietenul nostru Anton Ciuperceanu, cu bogata și interesanta-i corespondență, cu amintirile sale din timpul „turneului de primăvară" — amintiri în care, după cum am văzut, ziarista berlineză Trude Hartmann joacă un rol destul de însemnat — și să-l urmărim o vreme pe un alt prieten mai vechi de-al nostru, aflător actualmente la Milano.

După cum probabil cititorul a ghicit, este vorba de Filippo Nardi, inginer, ziarist și fost redactor al revistei „Cronaca degli scacchi". Cititorul își amintește, desigur, de scrisoarea scurtă și plină de amară ironie, în care Filippo Nardi îl anunța pe Anton Ciuperceanu că acum are destulă vreme pentru a se deplasa la St. Paul, fiindcă patronul revistei l-a concediat. Dar să vedem cum s-au petrecut faptele.

Imediat după întoarcerea sa de la București, directorul revistei „Cronaca degli scacchi", domnul Baroldini, l-a chemat pe prietenul nostru Filippo Nardi în somptuosul său birou, cu vedere pe Corso Magenta, și l-a întrebat de ce n-a trimis interviul cu Martin Dacosta, care-i fusese cerut telegrafic. Atunci, conștiinciosul redactor i-a explicat domnului Baroldini tot ce se descoperise cu privire la domnii Dacosta, alias Dick Martin și Miller, zis Jeff „Inginerul". Apoi i-a arătat fotografiile făcute chiar de el în sala unde se disputase „turneul de primăvară".

Domnul Baroldini păru entuziasmat:

— Splendid! îi spuse lui Nardi bătîndu-l protector pe umăr și nedrămuind superlativele. Splendid! Minunat! Senzațional! Formidabil! Este exact ceea ce ne trebuie. Dezvăluirile noastre ne vor aduce multe mii de cititori. Văd de pe acum titlurile peste toată pagina: „Martin Dacosta, escroc internațional!" sau „Senzaționale descoperiri în timpul turneului de la București!" sau „Radioteleviziunea în sprijinul măsluitorilor!". Despre titluri și subtitluri o să mai discutăm. Acum așază-te și scrie. Nu uita, e reportajul carierei tale. N-am mai citit de mult în presa noastră ceva atît de inedit. Băiatule, ești un om făcut! Te așteaptă o gratificație cum nici nu visezi.

Intr-adevăr, bietul Nardi nici nu visa ce „gratificație" îl aștepta: concedierea. Dar să nu părăsim firul povestirii noastre și să vedem cum s-au desfășurat evenimentele.

După ce a părăsit biroul patronului, Filippo Nardi și-a frecat mîinile bucuros. Această bucurie a sa avea două justificate motive: mai întîi, faptul că putea demasca escrocheriile lui Dacosta într-o revistă destul de răspîndită în cercurile șahiste, ceea ce venea în sprijinul deciziei pe care urma s-o ia Federația internațională de șah; apoi, gratificația promisă, care venea tocmai la timp ca să-și poată plăti chiria restantă și ratele pentru modelul perfecționat al unui aparat de fotografiat, pe care-l achiziționase cu puțin timp înainte de plecarea la București.

Prin urmare, Filippo Nardi nu mai plecă la bufetul automat de pe Via Caradosso, unde obișnuia să mănînce la prînz, și trimise după o cafea neagră, mare și amară, menită să înlocuiască sandvișurile. Cu un pachet de țigări în față, se așeză la masa lui din redacție și se puse pe scris.

Pe la ora șase, ca de obicei, patronul veni la redacție și se închise în biroul său. Cîteva minute după aceea, Nardi observă pe fereastră că în stradă se oprește o mașină elegantă, de un model foarte recent, cu șofer în livrea, din care coborî un domn avînd îmbrăcămintea și înfățișarea opulentă, pe măsura elegantului său automobil. Absorbit de reportajul său, redactorul Nardi nu dădu atenție nici mașinii și nici proprietarului ei. De altfel, acesta din urmă nu stătu decît un sfert de ceas în biroul patronului, după care plecă așa cum venise.

Cîteva minute după aceea, secretara directorului veni și-i spuse lui Nardi:

— Patronul vrea să-ți vorbească.

„Se nimerește tocmai bine" — își zise redactorul, care terminase reportajul. Adună filele acoperite cu scrisul lui mărunt, luă și fotografiile care trebuiau să însoțească reportajul și intră în biroul domnului Baroldini:

— Reportajul cu Dacosta e gata..., începu el.

— Lasă asta acum, zise patronul.

Apoi domnul Baroldini avu un gest care-l făcu pe Nardi să se cutremure: luă filele, le rupse în două și le aruncă în coșul de hîrtii, de lîngă masa lui de lucru. Filele cu reportajul la care Nardi muncise cîteva ore și pentru care renunțase la masa de prînz.

— Cînd erai la București, zise domnul Baroldini, ți-am cerut un interviu cu marele maestru internațional Martin Dacosta. Nu l-ai trimis. De ce?

La început, lui Filippo Nardi i se păru că nu înțelege bine. Era ca amețit și simți deodată că i se taie picioarele. Fără să fi fost invitat și fără să ceară voie, se așeză pe unul dintre fotoliile din fața biroului.

— De ce n-ai trimis interviul cu maestrul Dacosta? insistă patronul.

— V-am explicat doar, spuse obosit Nardi. Dacosta și Miller transmiteau mutările, primeau indicații prin radio. Aveți aici două fotografii, una cu ecranul aparatului G.E.O. folosit de Dacosta și cealaltă reprezentîndu-l pe Jeffrey Miller, în timpul unei partide, cu valiza pe genunchi. În reportajul pe care ați binevoit a-l rupe și a-l arunca în coșul dumneavoastră de hîrtii se explica pe larg...

— Nu cred nici un cuvînt din tot ce-mi înșiri aici. Vrei să faci carieră folosind unele născociri puerile, de un senzațional ieftin și dubios, pe care cititorii noștri nu-l apreciază. Să nu mai vorbim despre asta. Eu te-am întrebat altceva: De ce n-ai trimis interviul cu maestrul Dacosta?

Nardi își dădu seama că totul e pierdut și atunci se liniști. Ba, îi reveni și simțul umorului.

— Nu l-am trimis, zise, fiindcă am avut o divergență de păreri cu maestrul. Ne-am bătut. Mi-a învinețit un ochi.

— Asta nu mă privește. Eu te plătesc ca să-mi scrii reportaje, cronici și interviuri, nu ca să te bați. Dacă ții neapărat să-ți învinețești ochii, n-ai decît s-o faci în timpul liber. In al doilea rînd, în ultimele cronici ai trecut complet sub tăcere numele maestrului Dacosta, deși e american și cel mai bun jucător de șah al timpurilor noastre.

— E un escroc. Nu știu dacă e cel mai mare escroc al timpurilor noastre, dar e un escroc.

— Nici asta nu mă privește. Principalul e că joacă și cîștigă. Martin Dacosta e viitorul campion mondial. Cititorii noștri vor să afle cum se desfășoară partidele sale, cum își clădește combinațiile, mutările sale neașteptate, rapiditatea care-i caracterizează stilul. Cititorii sînt cei care cumpără ziarul și plătesc...

Conversația s-a mai dus o vreme pe același ton, după care domnul Baroldini îl anunță pe Filippo Nardi că e profund nemulțumit de activitatea dusă de el în ultimul timp, că prin urmare e nevoit să renunțe la serviciile sale și că poate trece pe la casierie ca să-și ridice ultima chenzină.

In aceeași după-amiază, în timp ce prietenul nostru Filippo Nardi stătea în mica lui cameră de pe Via Ercole Ferrari din modestul cartier Porta Nuova, socotind ce destinație să dea ultimilor săi bani și privind viitorul destul de pesimist, primi vizita unui coleg de redacție.

— Știi de ce te-a concediat patronul? îl întrebă fostul său coleg.

— Despre această chestiune am o idee destul de vagă.

— Să-ți spun eu atunci: Din cauza unui domn care se numește Richard Cabral.

— N-am avut plăcerea să-l cunosc pe acest gentleman.

— Mă miră foarte mult. In orice caz, se pare că el te cunoaște bine și acestui fapt îi datorezi plăcerea de a fi acum șomer.

— Vorbește mai lămurit, omule. Nu mă mai ține pe ghimpi.

Fostul coleg îi povesti atunci că din întîmplare se afla în biroul alăturat cînd domnul cu mașina cea elegantă condusă de șofer în livrea a intrat la patron.

— Din întîmplare?! rîse Nardi, care știa că de mai multă vreme fostul său coleg îi făcea o curte asiduă secretarei domnului Baroldini.

Celălalt fu de părere că n-avea nici o importanță dacă se găsea în biroul secretarei din întîmplare sau nu. Fapt e că auzise cea mai mare parte din cele ce se vorbeau alături, fiindcă domnul Baroldini nu-și dăduse osteneala să închidă ușa. Se pare că patronul îl cunoștea

pe vizitatorul său, căruia îi vorbea cu oarecare respect. „Domnule Cabral" — așa i se adresa —, „domnule Richard Cabral".

— Și ce au spus despre mine domnii Cabral și Baroldini, voi să știe Filippo Nardi.

Fostul său coleg îi reproduse atunci conversația, așa cum și-o amintea:

— Sînt informat, spusese domnul Richard Cabral, că la revista dumneavoastră lucrează un redactor pe nume Nardi.

— Da, răspunsese domnul Baroldini. Filippo Nardi. E un tînăr capabil. Sînt mulțumit de activitatea lui.

— In locul dumneavoastră, domnule Baroldini, n-aș fi atît de mulțumit și aș privi mai circumspect activitatea acestui Filippo Nardi.

— Cum așa ?! se mirase domnul Baroldini.

— Redactorul Nardi a desfășurat o activitate suspectă în timpul turneului de la București. Sînt informat că ar avea legături cu comuniștii.

— ? ! ?

– Da. In timpul „turneului de primăvară", el a colaborat la o acțiune foarte suspectă, menită să defăimeze pe marele maestru american Dacosta.

Domnul Baroldini tușise ca să-și dreagă glasul, apoi spusese:

— Cred că ați fost greșit informat, domnule Cabral. Filippo Nardi mi-a explicat totul și a adus dovezi incontestabile. In clipa aceasta serie un reportaj în care va expune întreaga afacere. Acest reportaj, de-a dreptul senzațional, va fi însoțit de fotografii și va constitui un mare succes al revistei noastre.

Domnul Richard Cabral tăcuse o vreme, apoi întrebase:

— Așadar, aveți de gînd să publicați, în revista dumneavoastră, un asemenea reportaj ?

— Bineînțeles! El ne va aduce multe mii de cititori.

— Sfatul meu este să nu-l publicați.

— Dar... nu înțeleg... în ce calitate faceți...

— Să zicem că vă dau sfatul acesta în calitatea mea de membru al Comitetului de conducere al Federației internaționale de șah.

— Iertați-mă, dar tot nu înțeleg. Filippo Nardi spunea că federația... că domnul Roland Despreux ar fi informat de cele descoperite și că... Și, în definitiv, ce-mi pasă mie de federație ? Reportajul conține date senzaționale și va aduce o largă popularitate revistei.

Domnul Richard Cabral tăcuse iar și privise cîtva timp pe fereastră, unde automobilele se înșiruiau fără sfîrșit pe largul Corso Magenta. Apoi schimbase vorba:

— Cîte pagini are revista dumneavoastră ?

— Treizeci și două. Dar tot nu înțeleg.

— Dintre acestea, cîte sînt rezervate publicității ?

— Aproape zece. Uneori chiar mai multe.

— Ce s-ar întîmpla dacă revista dumneavoastră n-ar mai primi spre publicare aceste reclame ?

— ...

— Să-ţi spun eu ce s-ar întîmpla, domnule Baroldini : Ati da faliment.

— ...

— Mă cunoaşteţi şi ştiţi pe cine reprezint aici, în Europa. Ştiţi că „General Electronic“ tutelează numeroase întreprinderi italiene. Sint mai multe decît vă închipuiţi, domnule Baroldini, iar pentru produsele lor se face o largă publicitate prin presă. Şi „Cronaca degli scacchi“ publică reclame pentru frigidere, aparate de radio, televizoare, picupuri, magnetofoane, dinamuri pentru automobile, lămpi fluorescente, aparate de precizie, celule fotoelectrice şi multe altele. Am dreptate ?

— Da, se auzise vocea slabă, aproape şoptită, a domnului Baroldini.

— Dacă nu vreţi să luaţi în seamă sfatul prietenesc al unui reprezentant al Federaţiei internaţionale de şah, poate că-l veţi asculta pe cel al reprezentantului societăţii „General Electronic of Ohio“...

Domnul Baroldini îşi rotise ochii în jur, privise mobilele din lemn scump şi statuetele de bronz de pe etajere, care reproduceau în miniatură opere celebre ale antichităţii şi ale Renaşterii italiene. Pe urmă privise pe fereastră la circulaţia de pe Corso Magenta, foarte animată la acea oră :

— Reportajul nu va apărea, spusese apoi cu aceeaşi voce stinsă.

La plecare, domnul Richard Cabral se oprise o clipă în uşă, ca să-şi pună mănuşile :

— Cît despre acel Filippo Nardi, spusese el neglijent, ar trebui să fiţi, după cum remarcam şi adineauri, mai circumspect. In general, vă recomand mai multă exigenţă în alegerea colaboratorilor dumneavoastră. Acest Nardi e cît se poate de suspect. Dacă îmi este permis să vă mai dau un sfat...

— Am înţeles, murmurase domnul Baroldini. Va fi concediat.

CAPITOLUL AL DOUĂZECILEA

Unde vedem cum unele propuneri ademenitoare ale domnului Richard Cabral sînt respinse

— Prin urmare, aşa stau lucrurile, spuse Nardi cu un zîmbet cam amar către fostul său coleg.

— Da, chiar aşa.

— Domnului Richard Cabral îi datorez, deci, avantajul de a fi pe drumuri.

— Da, aşa îl cheamă : Richard Cabral.

Filippo Nardi îl bătu prieteneşte pe umăr pe fostul său coleg :

— Faptul că-i cunosc numele n-o să-mi astîmpere foamea. Dar, oricum, e frumos din partea ta că ai venit să-mi spui toate astea.

La despărțire, fostul coleg îl rugă, cu o mutră destul de îngrijorată :

— Ascultă, Nardi, ce ți-am spus trebuie să rămînă între noi. Dacă domnul Baroldini ar afla... Știi, am de gînd să mă însor cu secretara și dacă rămîn fără slujbă...

— Nici o grijă, îl asigură Nardi. Am să fiu tăcut ca mormîntul. De altfel, nu cred să-l mai văd vreodată pe Baroldini. Sînt sătul pînă peste cap de patronatul lui. Și de mutra lui, cum ar spune un prieten de-al meu din București, Dinu Romanescu.

Colegul îi strînse mîna.

— Ce ai de gînd să faci acum? îl întrebă din pragul ușii.

Filippo Nardi se gîndi puțin, apoi un zîmbet îi lumină toată fața :

— Mai întîi, am să înapoiez un aparat fotografic pe care l-am cumpărat în rate. Apoi, cred că am să fac puțin pe detectivul.

Jos, în stradă, redactorul lui „Cronaca degli scacchi" cu care prietenul nostru Filippo Nardi fusese coleg, se gîndi : „Bietul Nardi, s-a țicnit. Nici nu-i de mirare, după lovitura pe care a primit-o. Să fii dat afară, în vremurile astea grele... Auzi, să facă pe detectivul !"

Intre timp, cel despre care fostul coleg credea că s-a țicnit se întorsese în camera lui și-și reluase ocupațiile. O chenzină e destul de greu de drămuit cînd știi că alta nu mai urmează...

Dar nici de data asta nu-i fu dat să ajungă la capătul socotelilor, fiindcă proprietăreasa bătu la ușă și-i spuse :

— Un domn dorește să vă vorbească. Un adevărat domn.

In tonul femeii se citea un respect nemărginit și reporterul își dădu seama că vizita aceasta îl făcuse să crească în stima proprietăresei mai mult decît dacă ar fi plătit chiria pe un semestru înainte.

Aruncă o privire pe fereastră și rămase pironit de uimire : în stradă, chiar în fața modestei sale case, staționa un automobil luxos, de ultimul tip, cu un șofer în uniformă cenușie. Copiii cartierului se adunaseră în jurul mașinii și priveau ca la un spectacol de bîlci, asemenea apariție fiind cu totul neobișnuită pe îngusta și întortocheata Via Ercole Ferrari.

Filippo Nardi înțelese atunci cine e vizitatorul său...

Domnul Richard Cabral era înalt și avea umerii largi. Părul, argintiu la tîmple, era despărțit de o cărare impecabilă. Vizitatorul era îmbrăcat cu eleganță și odată cu el se răspîndi în cameră un miros discret de parfum.

Fostul redactor al lui „Cronaca degli scacchi" nu putea să sufere bărbații care se parfumează, iar pe domnul Richard Cabral nu-l putea suferi din motive cu totul speciale și lesne de înțeles. Și cum Filippo Nardi nu-și ascundea niciodată sentimentele, trecu cu vederea faptul că vizitatorul său îi întinsese mîna.

— Ce doriți ? îl întrebă cu răceală.

Domnul Richard Cabral nu păru supărat pentru faptul că rămăsese cu mîna întinsă și spuse cu fața toată numai zîmbet :

— Am plăcerea să vorbesc cu domnul Filippo Nardi, dacă nu mă înșel. Numele meu e Richard Cabral. Poate că ați auzit de mine.

— Ce doriți ? întrebă Nardi cu aceeași răceală.

— Permiteţi-mi să iau loc. Fumaţi ? Eu fumez foarte mult. Sper că nu vă deranjează dacă aprind o ţigară. De ce nu încercaţi şi dumneavoastră una dintre ţigările acestea. Sînt havane veritabile. Mi se trimit, pe baza unei comenzi speciale.

— Nu fumez ţigări de foi şi nici nu mă interesează ce fumaţi dumneavoastră. Îmi închipui că n-aţi venit să-mi ţineţi o conferinţă despre tutun sau să faceţi reclamă pentru o anumită marcă de ţigări. Spuneţi-mi ce doriţi.

Vizitatorul rîse amuzat :

— Îmi plac oamenii care au simţul umorului, domnule Nardi. Fiindcă simţul umorului este una dintre însuşirile caracteristice ale inteligenţei.

Ridică ochii în tavan şi oftă :

— Din păcate, inteligenţa e o floare atît de rară în zilele noastre.

Nardi întoarse capul şi privi pe fereastră, în stradă, unde şoferul în livrea cenuşie se certa cu copiii care ţineau neapărat să pipăie caroseria strălucitoare a maşinii domnului Richard Cabral.

— Apreciez, de asemenea, continuă acesta din urmă, faptul că vreţi să intrăm direct în subiect. Nici mie nu-mi place să vorbesc mult...

— N-am remarcat, îl întrerupse Nardi.

Domnul Richard Cabral zîmbi ca la o glumă bună :

— ...nu-mi place să vorbesc mult, fiindcă sînt un om de afaceri. Pentru mine, „time is money“, timpul e bani. Aşa că, vă spun fără ocol ce mă aduce la dumneavoastră. Mă interesează unele fotografii pe care le-aţi făcut în timpul turneului de la Bucureşti.

— Am făcut cîteva sute de fotografii în timpul turneului de la Bucureşti.

— Pe mine mă interesează numai cîteva dintre ele. Ca să fiu precis, aş vrea să achiziţionez filmele pe care figurează marele maestru internaţional Martin Dacosta şi secretarul său, domnul Jeffrey Miller.

— De ce ?

Vizitatorul zîmbi amuzat :

— Acest lucru n-are nici o importanţă. Să zicem că sînt colecţionar, un pasionat colecţionar de asemenea filme.

Apoi, domnul Richard Cabral deveni serios şi întrebă scurt :

— Cît ?

— Nu înţeleg..., se prefăcu Nardi şi pe faţa lui se citea atîta nevinovăţie, încît domnul Cabral se simţi o clipă tentat să-l ia în serios. Dar numai o clipă.

— Cît costă filmele ? insistă el.

— A, filmele, făcu Nardi luminîndu-se la faţă. Filmele costă o nimica toată. Se găsesc la orice magazin. Un film cu treizeci şi şase de imagini costă o bagatelă de cîteva lire.

Domnul Richard Cabral rîse din nou, măgulitor, dar Nardi văzu că începuse să bată darabana cu degetele pe marginea mesei.

— Domnule Filippo Nardi, în timpul turneului de la Bucureşti, făcînd acele fotografii, aţi dat dovadă de mult talent, de multă ingeniozitate. Eu fac parte dintre cei care apreciază talentul şi ingeniozitatea

mai presus de orice. Şi fiindcă, după cum v-am mai spus, sînt om de afaceri, această apreciere se traduce la mine în cifre, capătă un echivalent în bani. Nu ştiu dacă mă înţelegeţi...

— Oh, vă înţeleg foarte bine, domnule Cabral.

— Eram sigur că mă veţi înţelege. Dumneavoastră nu aţi făcut fotografiile acelea numai de dragul artei, ci într-un anumit scop...

— Foarte adevărat, domnule Cabral. Concluziile dumneavoastră sînt corecte: Am făcut fotografiile într-un anumit scop.

— Este firesc deci să fiţi recompensat. La ce sumă apreciaţi talentul şi ingeniozitatea pe care le-aţi cheltuit cu prilejul acelor fotografii? Cu alte cuvinte, cît trebuie să plătesc pentru a ajunge în posesia filmului? Sînt sigur că putem ajunge la o înţelegere.

Domnul Richard Cabral scoase un carnet de cecuri şi un stilou cu capacul de aur şi aşteptă ca Nardi să vorbească.

— Fotografiile făcute la Bucureşti nu sînt de vînzare.

Gîndindu-se că reporterul vrea să ridice preţul, domnul Cabral continuă să zîmbească:

— Totul e de vînzare, depinde numai de preţ. Lucrurile despre care se spune, de obicei, că nu sînt de vînzare sînt mai scumpe. Atîta tot.

— Nu, domnule Cabral, nu e chiar totul de vînzare. Fotografiile pe care le-am făcut la Bucureşti, de pildă. Am promis că voi trimite filmul cu negativele la Paris, domnului Roland Despreux, şi mă voi ţine de cuvînt.

Auzind numele profesorului Roland Despreux, domnul Cabral avu un gest de iritare. Pentru prima oară îşi dădu seama că ziaristul vorbea serios. Tăcu o vreme, jucîndu-se cu stiloul. Apoi spuse:

— Evident că nu vă pot sili să-mi vindeţi filmul. Dacă socotiţi că veţi obţine un preţ mai bun de la domnul profesor Despreux...

— Nu-i vînd filmul, spuse Nardi obosit. I-l dăruiesc.

Domnul Richard Cabral închise stiloul cu o mişcare bruscă şi-l vîrî în buzunar:

— Domnule Nardi, sînt informat că vă aflaţi actualmente într-o situaţie care nu vă îngăduie să faceţi asemenea daruri costisitoare.

— Iar eu sînt informat, domnule Cabral, că dumneavoastră vă datorez situaţia în care mă aflu actualmente. După cum vedeţi, sîntem amîndoi destul de bine informaţi.

Din nou, vizitatorul avu acel gest de enervare. Lui Nardi i se păru că a vorbit prea mult. N-ar fi vrut să-l dea de gol pe prietenul său, cel care făcea curte secretarei domnului Baroldini. Dar domnul Richard Cabral începu din nou să zîmbească:

— Ca să vedeţi că informaţiile mele sînt complete, zise el, am să vă fac altă propunere. Ştiu că sînteţi inginer şi specializat în electronică. Şi mai ştiu că... hm... sînteţi oarecum liber acum. In calitatea mea de reprezentant al societăţii „General Electronic of Ohio", de care, probabil, aţi auzit...

Filippo Nardi tresări:

— Da, am auzit. Am auzit chiar foarte bine.

— După cum vă spuneam, deci, în această calitate sînt în măsură să vă ofer un angajament la una dintre întreprinderile italiene care lucrează total sau parţial cu capitalul nostru. Avînd în vedere calificarea dumneavoastră ridicată, după cum vedeţi şi în această privinţă sînt informat, vă pot garanta un salariu pentru care vă vor invidia toţi foştii colegi de la „Cronaca degli scacchi".

Vizitatorul îşi roti privirea prin camera sărăcăcios mobilată, apoi privi pe fereastră, unde se vedeau casele cu geamuri mici şi ziduri leproase, de pe Via Ercole Ferrari, şi adăugă:

— Nu veţi mai fi nevoit să locuiţi în cartierul acesta, veţi avea o locuinţă corespunzătoare, iar Porta Nuova va rămîne o amintire neplăcută.

— Şi ce trebuie să fac pentru a obţine această slujbă?

Domnul Richard Cabral rîse cu poftă, dînd a înţelege că apreciază gluma bună a ziaristului:

— Un lucru simplu, zise el. Să-mi remiteţi filmul acela despre care chiar dumneavoastră mi-aţi spus că se găseşte la orice magazin şi costă o bagatelă de cîteva lire. In loc să-l dăruiţi profesorului Despreux, dăruiţi-mi mie filmul făcut la Bucureşti şi veţi căpăta conducerea tehnică a unei secţii importante dintr-o mare fabrică de aparataj electronic.

Filippo Nardi se sculă în picioare, vrînd să dea a înţelege vizitatorului său că socoteşte convorbirea terminată:

— Cele ce mi-aţi spus, domnule Cabral, au fost nu numai ademenitoare, ci şi foarte interesante. Ele m-au făcut să trag unele concluzii îmbucurătoare. Vi le împărtăşesc cu plăcere, fiindcă îmbucurătoare sînt numai pentru mine; pentru dumneavoastră vor fi, sper, destul de dezagreabile.

Reporterul se opri să răsufle, apoi continuă, silindu-se să imite zîmbetul mieros al vizitatorului său:

— In primul rînd, mi-am dat seama că nu sînteţi chiar atît de bine informat cum vă place să credeţi. Dovada: Eraţi convins că orice se poate cumpăra pe lumea asta, şi iată că filmul meu nu e de vînzare. Şi ştiţi de ce nu e de vînzare? Fiindcă eu sînt îndrăgostit de jocul de şah şi socotesc că atmosfera unor concursuri la care participă oameni de teapa lui Dacosta trebuie însănătoşită. Filmul acesta, domnule Cabral, reprezintă conştiinţa mea, care nu e de vînzare. Decît să renunţ la conştiinţa mea, mai bine să trăiesc pînă la sfîrşitul zilelor în cartierul Porta Nuova, pe Via Ercole Ferrari. Mi-am făcut, de curînd, la Bucureşti, doi prieteni: Anton Ciuperceanu şi Dinu Romanescu. Dacă v-aş vinde filmul, n-aş mai putea să privesc în ochii lor şi mi-ar fi scîrbă de mine. Dar toate astea, probabil că nu le înţelegeţi, domnule Richard Cabral; pentru dumneavoastră, conştiinţa este carnetul de cecuri, este contul la bancă.

Fără să-și dea seama, vizitatorul își coborî privirea spre carnetul de cecuri care rămăsese deschis pe masă. Filippo Nardi își vîrî mîinile în buzunar, căutînd să-și ascundă tremurul nervos al degetelor, și continuă :

— O altă concluzie la care am ajuns, domnule Cabral, este că vă interesează în cel mai înalt grad fotografiile pe care le-am făcut la București. Pentru a ajunge în posesia filmului, sînteți dispus să cheltuiți o sumă respectabilă. Asta mă bucură nespus, fiindcă dovedește cu prisosință că, prin aceste fotografii, am reușit să lovesc unde trebuie. De aceea le-am și făcut.

Domnul Richard Cabral închise carnetul de cecuri și-l băgă în buzunarul elegantei sale haine. Apoi se ridică în picioare și cu un surîs disprețuitor începu să-și pună mănușile.

— N-am terminat încă, domnule Cabral, zise Nardi. Nu v-am spus încă a treia concluzie la care am ajuns. O concluzie foarte interesantă, care se desprinde limpede atît din conversația pe care ați purtat-o astăzi în luxosul birou al domnului Baroldini de pe Corso Magenta, cît și din cele ce mi-ați spus personal.

— Concluziile dumitale au încetat să mă mai intereseze, spuse domnul Cabral, îndreptîndu-se spre ușă.

— A treia concluzie, zise Nardi, ridicînd tonul și strîngînd pumnii, este că dumneata ești complicele lui Dick Martin și al lui Jeffrey Miller. Nu, nu complicele, ci șeful lor. Vrei să știi ce ești ? Un escroc, domnule Richard Cabral, asta ești, un escroc !

Richard Cabral se opri cu mîna pe clanța ușii. Ochii i se întunecaseră și i se umflase o vînă de la gît :

— Am să te strivesc ca pe un vierme, șuieră el.

— Un escroc ! țipă Nardi. Faptul că ai un cont la bancă și mașină cu șofer în livrea nu schimbă cu nimic fondul chestiunii. Ești un escroc, o canalie !

— Ca pe un vierme am să te strivesc, urlă Cabral scos din fire. Vă cunosc eu pe voi, comuniștii. Avem ac de cojocul vostru.

— Un escroc, urlă Nardi, pierzîndu-și controlul. Ieși afară, canalie !

Puse mîna pe un tampon cu sugativă și-l azvîrli cu putere, dar nu nimeri decît ușa, care se închidea în urma vizitatorului grăbit.

Cîteva clipe după aceea, domnul Richard Cabral, care tocmai se suise în mașină, fu speriat de un zgomot puternic pe care nu și-l putea explica și-i spuse șoferului să demareze cu toată viteza. Copiii de pe Via Ercole Ferrari, ținuți pînă atunci la o distanță respectuoasă de șoferul în livrea cenușie, cunoșteau însă natura zgomotului care-l speriase pe domnul Cabral, fiindcă observaseră că pe acoperișul frumosului automobil se spărsese un ghiveci cu flori. Ghiveciul pornise de undeva de la etaj, cam din locul unde se afla fereastra camerei locuite de prietenul nostru Filippo Nardi, fost redactor al revistei „Cronaca degli scacchi".

CAPITOLUL AL DOUĂZECI ŞI UNULEA

Unde prietenul nostru Filippo Nardi e cît pe ce să cadă dintr-un copac

Cîteva minute după plecarea atît de precipitată a domnului Richard Cabral, proprietăreasa prietenului nostru Filippo Nardi se arătă din nou în pragul uşii:

— Nu-mi plac scandalurile în casa mea, începu femeia.

— Cît datorez pentru chirie? întrebă Nardi.

Proprietăreasa numi suma.

— Bine. Adaugă la asta şi preţul ghiveciului cu muşcate de pe fereastră. L-am... s-a... mi-a căzut din mînă şi s-a spart.

După ce plăti, privirea proprietăresei se îmblînzi ca prin farmec. Inainte de a pleca, ea scoase din buzunarul şorţului o scrisoare:

— A venit în timp ce eraţi cu domnul acela. N-am vrut să vă deranjez.

Ziaristul luă plicul, care avea timbre romîneşti, şi-l desfăcu. Era scrisoarea din Sinaia, a lui Anton Ciuperceanu. O citi şi o reciti, dus pe gînduri: „Dintre prietenii noştri, eşti cel mai aproape de St. Paul... Poate într-o duminică liberă te repezi pînă acolo..."

Acum, Filippo Nardi ştia ce destinaţie trebuia să dea sumei ce mai rămăsese din ultima sa chenzină. Deschise sertarul mesei de lucru şi scoase un orar al trenurilor; apoi îşi consultă ceasul: mai era o oră pînă la plecarea trenului care-l interesa. Se aşeză şi aşternu în grabă cîteva rînduri către prietenul său Anton Ciuperceanu, anunţîndu-l că a fost concediat şi că are acum destul timp ca să se deplaseze la St. Paul.

Jos, în stradă, aruncă scrisoarea în prima cutie poştală care-i ieşi în cale, apoi luă tramvaiul, care-l lăsă în cîteva minute la Gara Centrală.

Străbătu în grabă peroanele, încă destul de animate, deşi era aproape ora zece seara. In faţa vagonului de dormit al expresului Milano-Paris, conductorul, un om în vîrstă, cu păr argintiu, stătea în poziţia reglementară, cu miinile înmănuşate în alb, lipite de vipuşca pantalonilor, aşteptîndu-şi pasagerii.

— Ce mai faci, unchiule? spuse Nardi apropiindu-se.

— Filippo! strigă bătrînul, luminîndu-se la faţă, şi-şi îmbrăţişă nepotul, încălcînd astfel instrucţiunile de serviciu care recomandă salariaţilor companiei „Wagons Lits" o anumită ţinută.

Ziaristul îşi consultă ceasul. Pînă la plecarea trenului mai era aproape o jumătate de oră. Ii explică unchiului ce dorea de la el.

— Loc ar fi destul, spuse acesta gînditor. Am multe cuşete neocupate. Trăim vremuri grele, băiete. Oamenii bogaţi sînt grăbiţi, călătoresc cu avionul, iar cei săraci nu prea călătoresc, iar atunci cînd o fac,

nu folosesc vagonul de dormit. Dar, în sfîrșit, să vedem ce pot face pentru tine...

Unchiul fu nevoit să se întrerupă, pentru a conduce în compartimentul ei pe o englezoaică bătrînă care călătorea cu o domnișoară de companie și cu un cățel urît.

După cîteva minute, bătrînul conductor se întoarse și-i spuse nepotului :

— Urcă. Ai să călătorești în cușeta mea. Am vorbit cu conductorul de bilete. Are vîrsta mea și călătorim împreună de vreo patruzeci de ani. Pînă la St. Paul ai spus ? Schimbi trenul la Castelvecchio. Sosirea la ora unu și patrusprezece, două minute oprire. Sper să n-avem nici un control pînă acolo. Inspectorii noștri nu se prea deranjează noaptea.

Drumul decurse în condiții bune. Deși avusese o zi foarte obositoare, Filippo Nardi nu putu să doarmă. „Aseară cînd m-am culcat" se gîndi cu amărăciune — „aveam slujbă și leafă. Astăzi...". Simți nevoia să vorbească despre necazurile sale cu cineva și-i povesti unchiului, în cîteva cuvinte, cum ajunsese șomer.

— Trăim vremuri grele, băiete, spuse bătrînul, clătinînd capul. Trăim vremuri foarte grele... Și acum, ce ai de gînd să faci ? Ți s-a promis o slujbă la St. Paul ?

Nardi zîmbi fără veselie :

— Nu, unchiule, nu mi s-a promis vreo slujbă, nici la St. Paul și nici în altă parte. Dimpotrivă. Un domn, pe numele său Richard Cabral, mi-a dat să înțeleg că nu voi mai obține vreo slujbă nici ca ziarist și nici ca inginer.

Bătrînul se întristă, dar nu întrebă cine e domnul Richard Cabral și de ce îl dușmănește pe nepotul său.

— Cred, continuă Nardi, că am să plec acasă, în Calabria, să-i ajut tatei să-și sape grădina de zarzavat din spatele casei. Altceva nu văd în perspectivă...

Unchiul se întristă și mai mult :

— De aceea, zise, ai învățat tu atîta carte ? Ca să sapi grădina de zarzavat ?

Tăcură cîtva timp. Apoi, Nardi își aminti de colega lui, Trude Hartmann de la „Der Abend" și izbucni :

— Capul sus, unchiule ! N-o să fie veșnic așa. Necazurile trec, viața e frumoasă și merită să fie trăită.

Se scotoci prin buzunare și scoase un pachețel mic, de formă cilindrică :

— Cînd ajungi la Paris, unchiule ?

— Mîine, ora unsprezece și patruzeci, Gare de Lyon.

— Te rog să-mi faci un serviciu : Imediat ce sosești, predă acest pachețel la adresa indicată.

Bătrînul își puse ochelarii și citi cu voce tare :

— Profesor Roland Despreux...

— Unchiule, să-l păzeşti ca pe ochii din cap. E foarte preţios.

— Foarte preţios ?! Băiete, nu cumva te-ai apucat de contrabandă ? întrebă celălalt îngrijorat.

Nardi rîse cu poftă :

— Nu, unchiule, fii pe pace. Conţinutul acestui pacheţel e preţios numai pentru mine şi pentru destinatar.

Se gîndi o clipă, apoi adăugă :

— Şi pentru domnul Richard Cabral, de care ţi-am vorbit. Pentru alţii e lipsit de orice valoare. Inăuntru e un film, desfă hîrtia şi te vei convinge. Un simplu film.

. . . .

La Castelvecchio, ziaristul trebui să aştepte mai mult de trei ore pînă la plecarea autobuzului care făcea legătura cu St. Paul. Petrecu timpul acesta plimbîndu-se cu paşi mari, cufundat în gînduri, de-a lungul peronului gării.

La un moment dat, ajunse la una dintre extremităţile peronului, unde începeau liniile de garaj spre magaziile de mărfuri. Privi o vreme, distrat, la munca personalului de noapte al magaziei, care descărca lăzi cu inscripţia : „Atenţiune ! Fragil !" Deodată tresări : pe una dintre lăzi zărise binecunoscuta emblemă : „G.E.O. — Cincinnati".

Filippo Nardi se apropie de muncitori şi le oferi ţigări, intrînd în vorbă :

— Sînt grele ?

— Nu prea. Lăzile pe care scrie „Fragil" nu sînt niciodată grele, răspunse unul dintre lucrători cu experienţa anilor îndelungaţi ai acestui fel de muncă.

— „G.E.O. — Cincinnati", „made in U.S.A.", citi Nardi cu voce tare.

Fluieră îndelung, prefăcîndu-se mirat :

— Vin de departe lăzile astea. Au trecut şi Oceanul. Primiţi des asemenea marfă ?

— Din cînd în cînd cîte o ladă sau două. Dar anul trecut am avut un tren întreg, pe care a trebuit să-l descărcăm într-o singură noapte.

Se întoarse către un alt lucrător :

— Iţi aminteşti, Luigi ?

— Cum să nu, răspunse cel întrebat. A venit domnul acela care ne-a promis cîte o primă. Toată echipa noastră a lucrat atunci pe spetite. Erau vreo zece sau douăsprezece vagoane. Pe măsură ce le descărcam, veneau camioanele de la St. Paul şi încărcau lăzile.

— De la St. Paul ? se miră Nardi. Credeam că lăzile astea sînt pentru Castelvecchio.

— Nu. Lăzile „made in U.S.A." sînt totdeauna pentru St. Paul. Cum îl cheamă pe destinatar, Luigi, că i-am uitat numele ?

Cel căruia i se spunea Luigi își aprinse bricheta și la flacăra ei citi mențiunea de pe eticheta lăzii:

— Richard Cabral. Vila Montrose. St. Paul.

. . . .

Filippo Nardi ajunse la St. Paul în zorii zilei. De la gară, drumul urca spre centrul orășelului în pantă lină. Răcoarea dimineții îl înfioră pe tînărul nedormit. I se păru că de pe vîrful acoperit cu zăpadă al muntelui înalt ce străjuia orășelul coborau valuri de aer rece. Casele, clădite în majoritate din bîrne și înconjurate de grădini, se răsfirau pînă departe printre sinuozitățile împădurite de la poalele muntelui.

Peste cîteva minute se afla în piața din centrul localității, unde între primărie și stabilimentul balnear descoperi o firmă: „L'auberge de l'Ours Noir, hôtellerie“ *. Socotind probabil că explicația scrisă nu e suficientă și că puțină reclamă nu strică, proprietarul hanului pusese să i se picteze pe firmă un urs negru care bea pe nerăsuflate o uriașă cană cu bere spumoasă.

Locuind de mulți ani la Milano și iubitor de artă, Filippo Nardi cunoștea în original unele opere ale lui Da Vinci, picturile lui Rafael din Galeria Brera și remarcabilele opere aflate în castelul Sforza. Dar în clipa aceasta, pătruns de oboseală, de foame și de frig, ursul negru și bețiv de pe firma hanului i se păru o capodoperă a artelor plastice...

După ce se ospătă, răspunzînd monosilabic la întrebările hangiului vorbăreț, Filippo Nardi închirie o cameră pe un preț destul de moderat: era la începutul lui aprilie și sezonul de iarnă se terminase, iar oaspeții celui de vară încă nu sosiseră.

Seara, ziaristul coborî în sala de mîncare și după ce își comandă o cină substanțială se arătă dispus să sporovăiască puțin cu domnul Gaston, hangiul.

— Unde se află vila Montrose? întrebă.

— La capătul aleii care duce spre izvoarele minerale. E cea mai mare și mai frumoasă vilă din localitate.

Nardi își memoră adresa. Afară începuse să se întunece, iar clienții nu se prea înghesuiau la „Ursul negru“.

— Ia-ți în contul meu o halbă de bere, domnule Gaston. Vila Montrose e locuită acum?

— Da. De vreun an e locuită în permanență. E proprietatea unui american bogat.

— Mi-am închipuit că e vorba de un american. La Castelvecchio mi s-a spus că, în urmă cu cîteva luni, s-au adus la vila Montrose numeroase lăzi cu mărfuri venite din America.

Domnul Gaston, ca orice hangiu care se respectă, era temeinic informat despre tot ce se petrece în localitate:

* In limba franceză: Hanul „La Ursul negru“.

— Asta s-a întîmplat acum un an, după ce americanul a cumpărat vila. O noapte întreagă au duduit camioanele pe străzile orășelului. La noi, fiind o localitate climaterică și balneară, zgomotul e interzis prin lege. Camioanele nu au voie să circule pe strada principală. Dar americanul nici nu s-a sinchisit. Cred că e foarte bogat, fiindcă a doua zi a plătit amenda către municipalitate fără să clipească măcar.

— Ce o fi fost în lăzile acelea ?

— Cine poate să știe ?! La început, cetățenii noștri au crezut că americanul vrea să facă o fabrică și aduce, în lăzi, piesele de mașini. Primarul nostru a fost acolo și l-a anunțat că nu este permisă înființarea unor întreprinderi industriale în cuprinsul localității. Dar americanul i-a spus că nu face vreo fabrică, ci numai cîteva amenajări și transformări după gustul său, fiindcă are de gînd să se mute aici cu cîțiva prieteni.

— Mai ia-ți o bere, domnule Gaston. Tot în contul meu, se înțelege. Prin urmare, n-a făcut o fabrică...

— Nu. Mai întîi a adus niște zidari italieni, care au lucrat cîteva zile în subsolul vilei. Pe urmă, după ce au plecat, au venit mecanici francezi și elvețieni, care au lucrat mai bine de două săptămîni. N-am putut afla ce lucrau fiindcă nu părăseau curtea vilei. Acolo dormeau și tot acolo li se aducea mîncarea. După ce au terminat, au plecat și nimeni n-a mai auzit de ei.

— E foarte interesant ce povestești dumneata, domnule Gaston. Dar poate că totuși... vreau să zic, o fabrică...

— Nu, nu poate fi fabrică. La vila Montrose nu sînt muncitori, numai trei prieteni de-ai americanului și cîțiva servitori. Unde s-a mai pomenit fabrică fără muncitori ?

— Da, încă o dată trebuie să-ți dau dreptate, domnule Gaston. Unde e o fabrică, trebuie să fie și muncitori.

Filippo Nardi plăti consumația, cu care prilej constată cu îngrijorare că ceea ce mai rămăsese din ultima lui chenzină scădea cu repeziciune. Apoi îi spuse amabilului proprietar al „Ursului negru" că va ieși să facă o plimbare, ca să inspire puțin din celebrul aer ozonat care face renumele localității St. Paul.

— Unde sînt izvoarele de ape minerale ? se interesă el.

Domnul Gaston ieși în stradă și-i arătă clientului său pe unde trebuie să meargă ca să ajungă la pavilionul izvoarelor. Ziaristul mulțumi și porni cu pas agale și cu aerul unui om care nu are nimic de făcut și nici măcar nu știe cum să-și piardă timpul. Deși nu era în plin sezon, pentru St. Paul, ca și pentru orice localitate de vilegiatură, asemenea atitudine din partea unui străin n-avea nimic neobișnuit.

Vila Montrose era situată la marginea orășelului, în capătul unei alei pietruite, străjuite de pini. Era înconjurată de un zid înalt, între-

rupt numai în partea dinspre fațadă de către o poartă, destul de largă, din fier masiv.

Trecînd prin dreptul porții, prietenul nostru Filippo Nardi zări în curte, chiar în fața peronului intrării principale a vilei, un automobil modern. Intrarea era puternic luminată, ca de altfel cele mai multe încăperi ale fațadei, astfel că Nardi era sigur că nu s-a înșelat cînd a recunoscut mașina. „Primul punct: amicul Cabral e aici" — murmură el.

Ajungînd la capătul zidului care înconjura curtea vilei, ziaristul se uită de-a lungul aleii și văzu că e pustie. Fără să stea mult pe gînduri, se agăță cu miinile de creasta zidului și, folosind ca suport pentru picior o cărămidă ieșită în afară, sări în curtea vilei. „Dacă mă prinde amicul Cabral" se gîndi —, „mă dă pe mîna poliției". Apoi rîse; un rîs liniștit, care nu se exterioriza prin nici un sunet.

Cititorul se întreabă, poate, ce-l face pe prietenul nostru Filippo Nardi, care a încălcat legea, pătrunzînd la adăpostul întunericului pe o proprietate străină, să rîdă. Răspunsul este că, în clipa aceea, fostului redactor al lui „Cronaca degli scacchi" îi venise o idee năstrușnică; anume: că, în situația în care se află de cînd domnul Baroldini l-a dat afară, n-ar fi cine știe ce nenorocire dacă statul s-ar însărcina să-l întrețină vreo cîteva săptămîni... Numai locul de cazare — în cazul acesta, închisoarea orașului St. Paul — nu-i prea convenea prietenului nostru Nardi și de aceea se hotărî să fie prudent, optînd astfel pentru prima soluție: aceea ca în viitorul apropiat să se ocupe de grădina părintească din satul calabrez natal.

Ținîndu-se în umbra pinilor din curte, care împreună cu întunericul ofereau un adăpost excelent, Filippo Nardi trecu în spatele vilei, unde se afla intrarea de serviciu. Aici văzu o camionetă, din care doi oameni tocmai descărcau o ladă. „Marfa de la Castelvecchio, din noaptea trecută" — își zise el.

Cei doi încercară să ducă lada în clădire, dar se pare că intrarea era prea îngustă, ceea ce stîrni un torent de înjurături din partea unuia dintre ei. Celălalt dispăru o clipă și se întoarse cu cîteva unelte, apucîndu-se să desfacă lada. Capacul de lemn fu înlăturat, după care urmară cîteva foi de carton și un strat de talaș fin. În sfîrșit, scoaseră, pe rînd, mai multe obiecte ambalate în plastic transparent, pe care le transportară, cu multă precauție, în vilă.

Lui Filippo Nardi, inginer cu înaltă calificare, după cum recunoscuse însuși domnul Cabral, îi fu îndeajuns o singură privire ca să-și dea seama ce erau acele obiecte atît de grijuliu ambalate. „Punctul doi" — murmură —, „se descarcă tuburi electronice, producție «G.E.O. — Cincinnati»".

Această constatare nu păru să-l mire din cale afară. Dimpotrivă, după atitudinea lui, se putea deduce că ea nu face decît să întărească

o părere pe care şi-o făcuse mai de mult, să verifice printr-un amănunt o presupunere a sa.

Continuînd să ocolească vila, Filippo Nardi ajunse în partea opusă aleii de pini pe care venise. Aici, o singură fereastră era puternic luminată, la parter. „Ca să ştiu ce se petrece în spatele geamului" — se gîndi —, „aş da o chenzină din leafă... dacă aş mai avea vreuna de primit". O siluetă se mişca prin camera luminată şi Nardi îl recunoscu pe domnul Richard Cabral, care deschise larg fereastra, lăsînd să iasă un val de fum. In colţul gurii avea nelipsita lui ţigară de foi.

Atunci, Filippo Nardi făcu ceva ce nu mai făcuse din vremea cînd era copil şi se juca în livada părintească din Calabria: din cîteva sărituri ajunse la un copac situat chiar în faţa ferestrei luminate şi se cățără în el cu agilitate. O agilitate de care fu uimit el însuşi, avînd în vedere lipsa de antrenament: livada părintească rămăsese cu multi ani în urmă...

(Continuare în numarul viitor)

CUVÎNTUL CITITORILOR

Tov. V. STĂNCIULESCU, Bucureşti, ne scrie:

„Am citit cu mult interes povestirea «Apa care usucă» (nr. 139—140), pe care o socotesc una dintre cele mai bune ale genului, lăsînd la o parte rarele slăbiciuni stilistice, unele mici erori sau inadvertenţe. Autorii au colaborat minunat (cu excepţia pag. 28, prea tehnicistă), dînd o piesă unitară, cu trăsături de roman: personaje multe, schimbări dese de loc şi situaţii ce puteau fi amplificate.

Mi se pare că «Apa care usucă» ridică una din cele mai importante probleme în domeniul literaturii pentru tineret. Lucrarea cuplului Cecilia Dudu—D. Todericiu demonstrează că poate fi abordat cu succes genul povestirilor de aventuri fără a le denatura, ci, dimpotrivă, dîndu-le un caracter educativ. Tineretul nostru cere, are nevoie de povestiri aventuroase, iar noi posedăm forţe care să le creeze. Daţi tineretului calul acesta, pe care să zburde sănătos, calul acesta în şaua căruia i se stimulează îndrăzneala, imaginaţia, iniţiativa!

Propun, de asemenea, publicarea, anual, în volum a celor mai bune lucrări din colecţie."

DE VORBĂ CU CITITORII

INTERVIU-FULGER
cu compozitorul Aurel Giroveanu

A. ROGOZ: Tov. Victor Bîrlădeanu ne-a spus că v-a plăcut piesa lui publicată în Colecție. Ne-a făcut și nouă plăcere să aflăm că ne citesc colecția nu numai cei... foarte tineri.

A. GIROVEANU: Remarc amabilitatea. De fapt, deși am o fată măritată, mă socotesc printre cei tineri. De aceea scriu muzică pentru ei și citesc Colecția.

A. ROGOZ: Sînteți abonat?

A. GIROVEANU: Nu, dar dacă țineți...

A. ROGOZ: Ajută difuzarea. Și apoi în felul acesta veți dovedi că sînteți în mod consecvent tînăr, nu numai sporadic.

A. GIROVEANU: E o idee interesantă...

A. ROGOZ: V-aș ruga să-mi spuneți cîteva cuvinte despre piesa „Drum bun, scumpul nostru astronaut".

A. GIROVEANU: Eram la Predeal cînd am citit-o. Mi-a plăcut. Frumoasa fantezie a acestei piese m-a îmboldit să iau legătura cu autorul ei în vederea realizării unei lucrări... fantastico-muzicale. Doresc redacției să publice cît mai multe scrieri de felul acesta.

PENTRU AMATORII DE TEATRU

„Piesa «Drum bun, scumpul nostru astronaut», apărută recent în paginile Colecției, va fi reprezentată pe scena Școlii medii «Nicolae Bălcescu», unde, sub conducerea tovarășului profesor Georgescu Ștefan, își desfășoară activitatea un puternic nucleu teatral. Regia spectacolului o semnează actorul Romulus Bărbulescu.

ZAMFIROIU GABRIEL
elev în clasa a XI-a C
Școala medie «N. Bălcescu»
București"

*

Redacția își propune să urmărească în continuare eforturile tinerilor actori, revenind într-unul dintre numerele viitoare cu noi amănunte.

Un tovarăș din Orașul Stalin ne informează că a scris un roman de 300 de pagini care e o „adevărată surpriză". Spre surpriza noastră însă, n-am găsit nici pe plic, nici în scrisoare adresa acestui corespondent. Îl rugăm să ne-o trimită împreună cu romanul său sau cu un rezumat al acestuia.

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU